

PITKÄKESTOINEN COVID-19

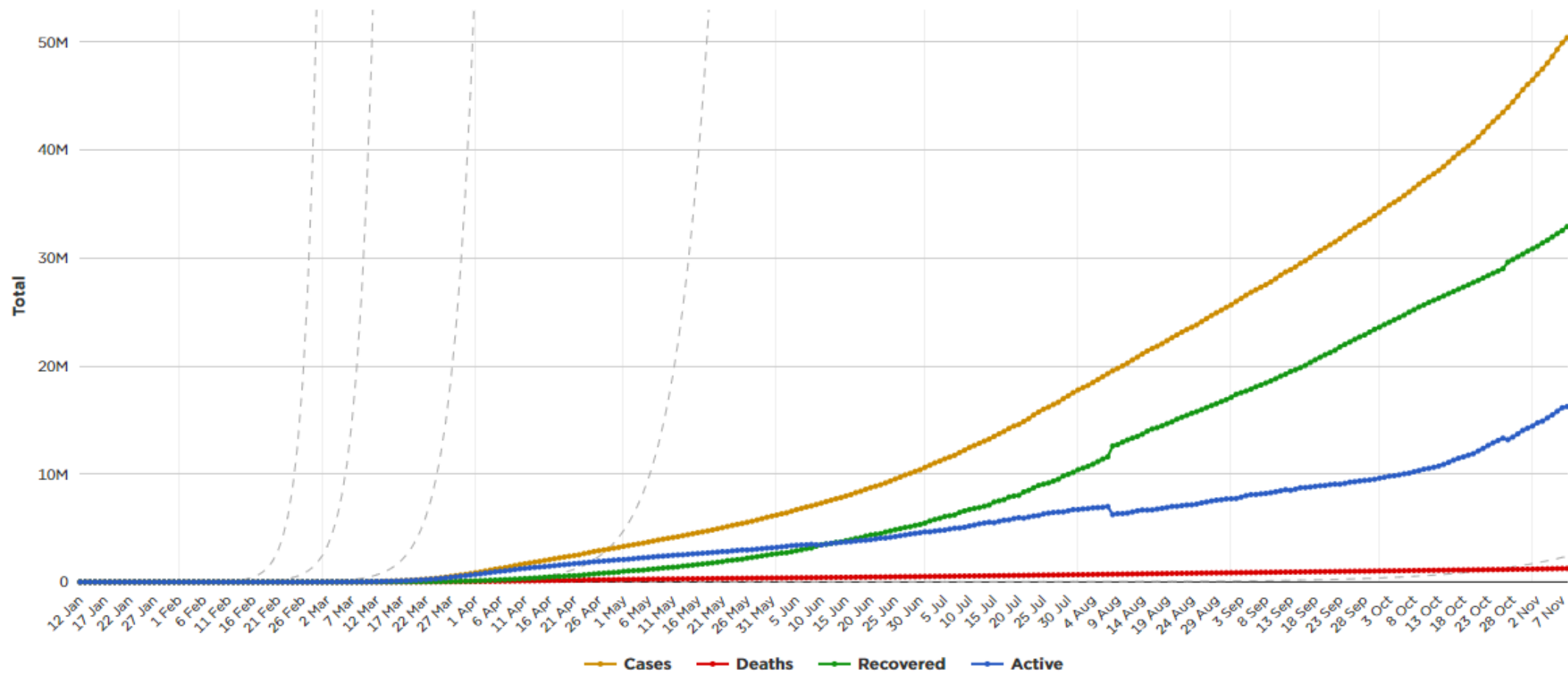
Seppo Parkkila, professori

Tampereen yliopisto

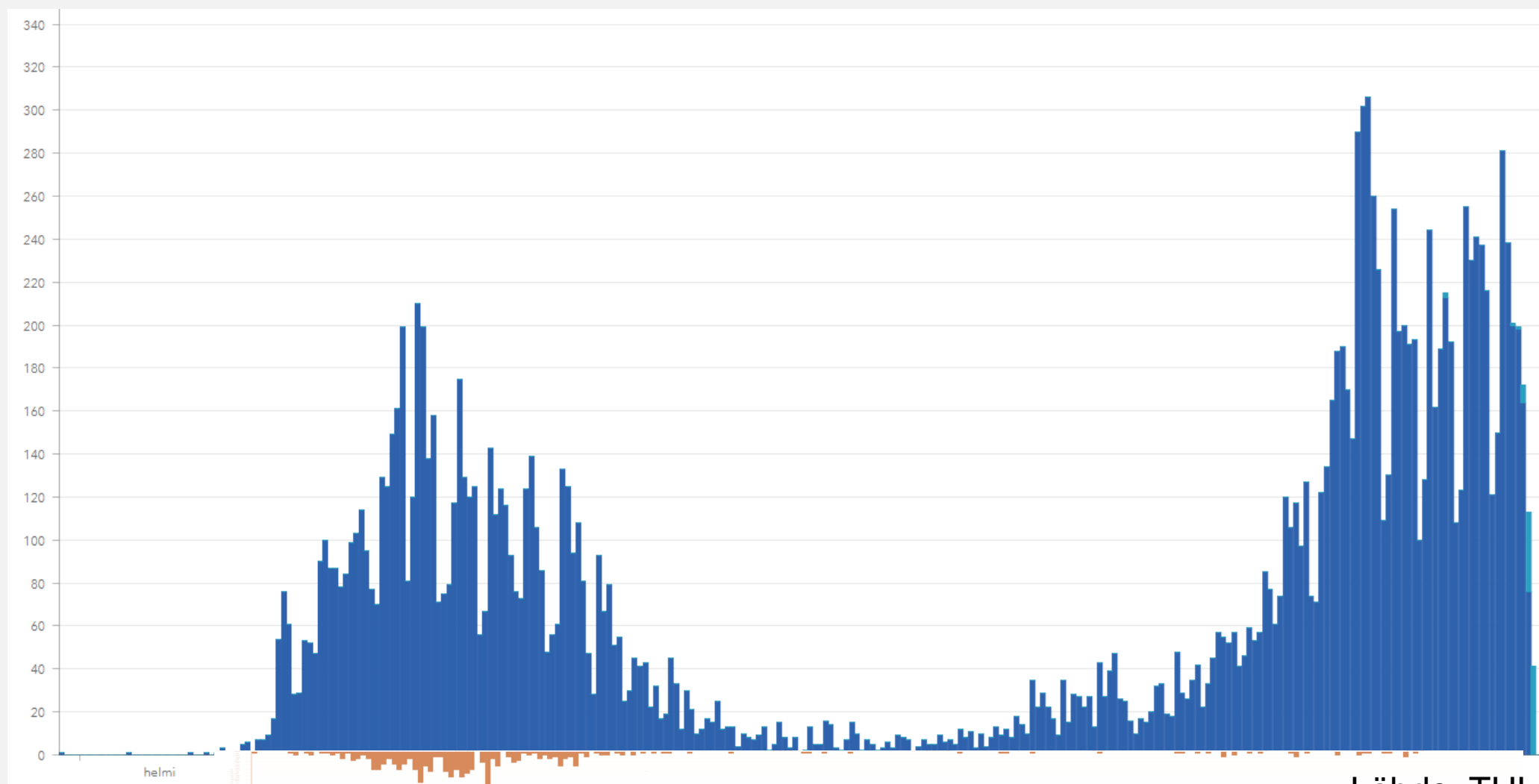
Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta

COVID-19 – GLOBAALI TILANNE

Total • Worldwide (Excluding China)

COVID-19 – SUOMENTILANNE

Lähde: THL

MIKÄ ON PITKÄKESTOINEN COVID-19

- "long COVID", "long haul COVID", "ongoing COVID", "post-acute COVID", "post-COVID syndrome", "chronic COVID" ja "chronic COVID syndrome"
- WHO on juuri ehdottanut ICD-koodit:
 - U08 "Personal history of COVID-19", U09 "Post-COVID-19 condition sekä U10 "Multisystem inflammatory syndrome associated with COVID-19"
- (<https://www.nice.org.uk/guidance/gid-ng10179/documents/final-scope>):

<u>Määritelmä</u>	<u>Oireiden / löydösten kesto</u>
Akuutti COVID-19 infektio	0-4 viikkoa
Jatkuvaoireinen COVID-19	4-12 viikkoa
Post-COVID-19 oireyhtymä	yli 12 viikkoa

PITKÄKESTOISEN COVID-19 OIREET

Hengityselimet	hengenahdistus keuhkofibroosi keuhkojen tulehdusreaktio keuhkoverisuonten muutokset kurkkukipu yskä
Sydän- ja verenkiertoelimistö	matala happisaturaatio myo- ja perikardiitti rintakipu sydämen vajaatoiminta sydäninfarkti veren hyytymisaktiivisuuden muutokset, tromboosi
Ruoansulatuselimistö	ripuli

Hermosto ja lihakset	aivoinfarkti Guillain-Barre oireyhtymä hajuaistin vajaus huimaus makuuain vajuus muistamattomuus myalgia neuralgia päänsärky
Muut elimet	ihottuma maksan toimintahäiriö munuaisten toimintahäiriö suurentuneet imusolmukkeet
Psyykkiset oireet	ahdistuneisuus keskittymisvaikeus kognitiiviset oireet masennus sekavuus unettomuus uupumus

PITKÄKESTOINEN COVID-19 – KUINKAYLEINEN SE ON?

Cirulli ET, Schiabor Barrett KM, Riffle S, ym. Long-term COVID-19 symptoms in a large unselected population. medRxiv 2020:2020.10.07.20208702.

- USA:ssa tutkittiin 233 henkilöä, jotka olivat saaneet positiivisen testituloksen sekä 3652 henkilöä, joilla oli negatiivinen tulos
- 43 % raportoi vähintään yhden oireen 30 päivän kohdalla ja 24 % 90 päivän kohdalla.
- Vaikka akuutissa vaiheessa enemmän oireilleille henkilöille kehittyi herkemmin myös pitkäaikaisoireita, niitä ilmaantui myös monille alkujaan lieväoireisille tai jopa oireettomille.

PITKÄKESTOINEN COVID-19 – KUINKAYLEINEN SE ON?

Sudre CH, Murray B, Varsavsky T, ym. Attributes and predictors of Long-COVID: analysis of COVID cases and their symptoms collected by the Covid Symptoms Study App. medRxiv 2020:2020.10.19.20214494.

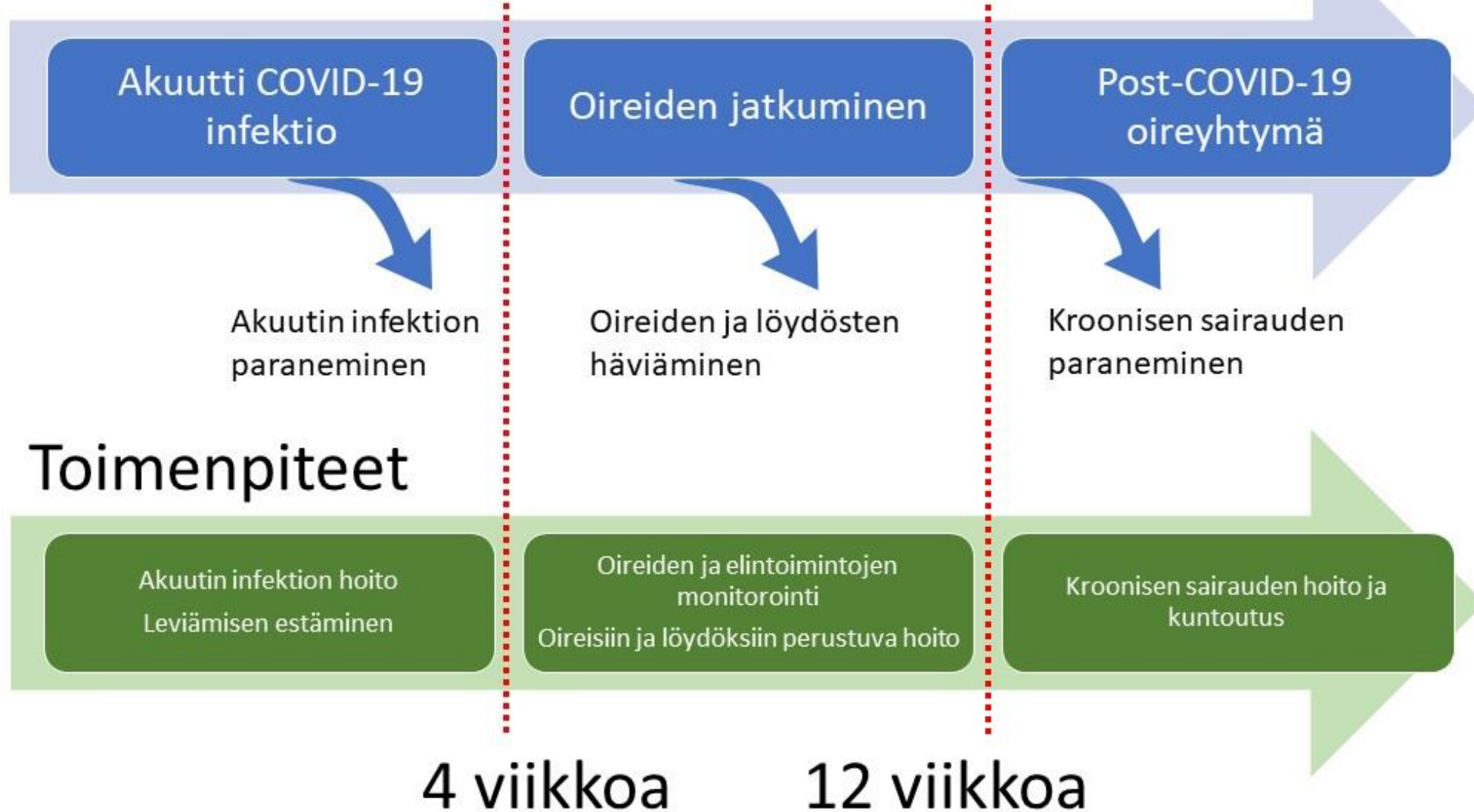
- Tutkittiin 4182 potilasta Iso-Britanniassa, Yhdysvalloissa ja Ruotsissa.
- 558:lla (13 %) oli oireita yli 28 päivää
- 189:llä (5 %) yli 8 viikkoa
- 95:llä (2 %) yli 12 viikkoa
- Pitkään jatkuva oireilu osoitti tilastollisen yhteyden korkeampaan ikään, painoindeksiin ja naissukupuoleen
- Yli viisi oiretta ensimmäisen viikon aikana ennusti pitkäkestoisen taudin suurempaa riskiä.

PITKÄKESTOINEN COVID-19 – KUINKAYLEINEN SE ON?

Dennis A, Wamil M, Kapur S, ym. Multi-organ impairment in low-risk individuals with long COVID. medRxiv 2020:2020.10.14.20212555.

- 201 matalan riskin potilasta Iso-Britanniassa 105-160 päivää akuutin vaiheen jälkeen
- Elinkohtaisia muutoksia tutkittiin laboratoriotestein sekä MRI-tutkimuksin
- Poikkeavia löydöksiä raportoitiin sydämessä 32 %:lla, keuhkoissa 33 %:lla, munuaisissa 12 %:lla, maksassa 10 %:lla, haimassa 17 %:lla ja pernassa 6 %:lla.

Sairauden kulku

Akuutti COVID-19 infektio

Akuutin infektion paraneminen

Oireiden jatkuminen

Oireiden ja löydösten häviäminen

Post-COVID-19 oireyhtymä

Kroonisen sairauden paraneminen

Toimenpiteet

Akuutin infektion hoito
Leviämisen estäminen

Oireiden ja elintoimintojen monitorointi
Oireisiin ja löydöksiin perustuva hoito

Kroonisen sairauden hoito ja kuntoutus

PITKÄKESTOINEN COVID-19 –YDINASIAT

- Pitkäkestoinen COVID-19 kestää viikkoja tai kuukausiakin virusinfektion akuutin vaiheen jälkeen.
- Tavallisia oireita ovat mm. uupumus, yskä, hengitysvaikeudet, rytmihäiriötuntemukset ja erilaiset neurologiset oireet.
- Spesifistä hoitoa pitkäkestoisen COVID-19 sairauteen ei tunneta.
- Potilaat hyötyvät kokonaisvaltaisesta tuesta ja hoidosta, levosta ja vähittäisestä aktiivisuuden lisäämisestä.

KIITOS

Seppo Parkkila
PROFESSOR

seppo.parkkila@tuni.fi

040-1901825